

DIREKTĪVAS

KOMISIJAS DIREKTĪVA (ES) 2019/1831

(2019. gada 24. oktobris),

ar ko, īstenojot Padomes Direktīvu 98/24/EK, izveido piekto sarakstu ar darbavietā pieļaujamās eksponētības orientējošām robežvērtībām un groza Komisijas Direktīvu 2000/39/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 1998. gada 7. aprīļa Direktīvu 98/24/EK par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķīmikāliju izmantošanu darbā ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 3. panta 2. punktu,

tā kā:

- (1) Gēteborgā 2017. gada 17. novembrī proklamētā Eiropas sociālo tiesību pīlāra ⁽²⁾ 10. princips paredz, ka ikvienam darba ņēmējam ir tiesības uz veselīgu, drošu un labi pielāgotu darba vidi. Tiesības uz augsta līmeņa veselības aizsardzību un drošību darbā, kā arī uz darba vidi, kas ir pielāgota darba ņēmēju profesionālajām vajadzībām un sniedz tiem iespēju piedalīties darba tirgū ilgāku laiku, ietver arī aizsardzību no eksponētības ķīmiskām vielām darbā.
- (2) Komisija savā paziņojumā "Drošāks un veselīgāks darbs visiem" ⁽³⁾ ir skaidri uzsvērusi nepieciešamību turpināt uzlabot darba ņēmēju aizsardzību no eksponētības bīstamām ķīmiskām vielām darbā.
- (3) Lai aizsargātu darba ņēmējus no apdraudējuma, ko rada arodekspozīcija bīstamām ķīmiskām vielām, Komisijai saskaņā ar Direktīvu 98/24/EK darbavietā pieļaujamās eksponētības orientējošās robežvērtības (IOELV) jāierosina kā Eiropas Savienības (ES) mērķi, kas nosakāmi ES līmenī.
- (4) Direktīvas 98/24/EK 3. panta 2. punkts pilnvaro Komisiju noteikt vai pārskatīt IOELV, ņemot vērā mērīšanas metožu pieejamību un pamatojoties uz pasākumiem, ko pieņem saskaņā ar procedūru, kas noteikta Padomes Direktīvas 89/391/EEK ⁽⁴⁾ 17. pantā.
- (5) Direktīvas 98/24/EK 3. panta 1. punkts paredz, ka Komisija, veicot neatkarīgu zinātnisku izvērtējumu ar jaunākajiem pieejamiem zinātniskajiem datiem, novērtē saistību starp bīstamu ķīmisku vielu ietekmi uz veselību un arodekspozīcijas līmeni.
- (6) Komisijai šajā uzdevumā palīdz ar Komisijas Lēmumu 2014/113/ES ⁽⁵⁾ izveidotā Zinātniskā komiteja jautājumos par ķīmisku vielu iedarbības robežlielumiem darbavietā (SCOEL).
- (7) Saskaņā ar Direktīvu 98/24/EK "profesionālās pakļaušanas iedarbībai limita vērtība" [jeb darbavietā pieļaujamās iedarbības robežvērtība] ir, ja vien nav noteikts citādi, ķīmiskās vielas laikā izsvartā vidējās koncentrācijas robežvērtība gaisā darba ņēmēja elpošanas zonā noteiktā bāzes laikposmā.
- (8) IOELV ir uz veselību attiecināmas arodekspozīcijas robežvērtības, kas iegūtas no jaunākajiem pieejamajiem zinātniskajiem datiem un ko Komisija pieņem, ņemot vērā mērīšanas metožu pieejamību. Tās ir ekspozīcijas robežvērtības, līdz kurām pēc ķīmiskās vielas īslaicīgas vai ikdienas iedarbības darba dzīves laikā parasti nav sagaidāmas kaitīgas sekas. Tie ir ES mērķi, kas izstrādāti, lai palīdzētu darba devējiem noteikt un novērtēt riskus un īstenot profilakses un aizsardzības pasākumus saskaņā ar Direktīvu 98/24/EK.

⁽¹⁾ OV L 131, 5.5.1998., 11. lpp.

⁽²⁾ Eiropas sociālo tiesību pīlārs, 2017. gada novembris, https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_lv

⁽³⁾ Komisijas paziņojums "Drošāks un veselīgāks darbs visiem. ES darba drošības un veselības aizsardzības tiesību aktu un politikas modernizēšana", COM/2017/012 final. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=lv&catId=89&newsId=2709>

⁽⁴⁾ Padomes 1989. gada 12. jūnija Direktīva 89/391/EEK par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā (OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Komisijas 2014. gada 3. marta Lēmums 2014/113/ES, ar ko izveido Zinātnisko komiteju jautājumos par ķīmisku vielu iedarbības robežlielumiem darbavietā un atceļ Lēmumu 95/320/EK (OV L 62, 4.3.2014., 18. lpp.).

- (9) Saskaņā ar *SCOEL* ieteikumiem/*IOELV* tiek noteiktas attiecībā uz astoņu stundu bāzes laikposmu kā laikā izsvarota vērtība (ilgstošas ekspozīcijas robežvērtības), bet dažām ķīmiskām vielām, lai ņemtu vērā sekas, ko izraisa īslaicīga ekspozīcija, – uz īsāku bāzes laikposmu, parasti uz 15 minūtēm kā laikā izsvarotu vērtību (īslaicīgas ekspozīcijas robežvērtības).
- (10) Jebkurai ķīmiskai vielai, kurai minētā robežvērtība noteikta ES līmenī, dalībvalstīm jānosaka darbavietā pieļaujamās ekspozīcijas valsts robežvērtība. To veicot, tām jāņem vērā ES robežvērtība, un valsts robežvērtības veids jānosaka saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.
- (11) *IOELV* ir nozīmīga daļa no vispārējiem pasākumiem, ko veic, lai darba ņēmējus aizsargātu pret veselības riskiem, ko rada eksponētība bīstamām ķīmiskām vielām.
- (12) *SCOEL* saskaņā ar Direktīvas 98/24/EK 3. pantu ķīmiskajām vielām, kas uzskaitītas šīs direktīvas pielikuma 10 ierakstos ir novērtējusi saistību starp ietekmi uz veselību un arodekspozīcijas līmeni. Tāpat par visām minētajām ķīmiskajām vielām tā ir ieteikusi noteikt *IOELV* attiecībā uz eksponētību ieelpošanas rezultātā astoņu stundu bāzes laikposmā kā laikā izsvarota vērtība. Tāpēc ir lietderīgi noteikt ilgstošas eksponētības robežvērtības visām šīs direktīvas pielikumā norādītajām vielām.
- (13) Dažām ķīmiskajām vielām, piemēram, anilīnam, trimetilamīnam, 2-fenilpropānam (kumolam), sek-butilacetātam, 4-aminotoluolam, izobutilacetātam, izoamilspirtam, n-butilacetātam un fosforiltrihihlorīdam, *SCOEL* ir ieteikusi noteikt arī īslaicīgas eksponētības robežvērtības.
- (14) Lai nodrošinātu labāko iespējamo aizsardzības līmeni, jāņem vērā, ka dažas vielas var iekļūt organismā caur ādu. Šīs direktīvas pielikuma sarakstā iekļautajām ķīmiskajām vielām iespējamu būtisku uzņemšanu caur ādu *SCOEL* noteica anilīnam, 2-fenilpropānam (kumolam) un 4-aminotoluolam. Tāpēc ir lietderīgi šīs direktīvas pielikumā līdz ar *IOELV* iepriekš minētajām vielām pievienot norādi, ka ir iespējama būtiska uzņemšana caur ādu.
- (15) Viena no tām – 2-fenilpropāns (kumols) – patlaban ir minēta Komisijas Direktīvas 2000/39/EK (*) pielikumā. *SCOEL* šai vielai ir ieteikusi noteikt jaunu *IOELV*. Tāpēc ir lietderīgi šīs direktīvas pielikumā iekļaut pārskatītu 2-fenilpropāna (kumola) robežvērtību un svītrot attiecīgo ierakstu Direktīvas 2000/39/EK pielikumā.
- (16) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem (7) dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un attiecīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos.
- (17) Attiecībā uz šo direktīvu Komisija uzskata, ka ir lietderīgi šādus dokumentus sūtīt tādu tabulu formā, kurās parādīta atbilstība starp valsts pasākumiem un šo direktīvu, ņemot vērā, ka attiecībā uz dažām vielām valsts tiesību aktos jau pastāv darbavietā pieļaujamās eksponētības valsts robežvērtības, un ņemot vērā šo robežvērtību noteikšanai izmantoto valsts līmeni pieņemto juridisko instrumentu tehnisko raksturu un dažādību.
- (18) Saskaņā ar Direktīvas 98/24/EK 3. panta 2. punktu ir notikušas konsultācijas ar Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevēja komiteju, un tā savus atzinumus sniedza 2017. gada 6. decembrī un 2018. gada 31. maijā. Komiteja atzina, ka patlaban ir problēmas ar tādu mērīšanas metožu pieejamību, kuras varētu tikt izmantotas, lai pierādītu, ka ir ievērota ierosinātā fosforiltrihihlorīda un izoamilspirta robežvērtība, un ka būtu jācenšas nodrošināt, ka piemēroti paņēmieni ir pieejami līdz transponēšanas perioda beigām.
- (19) Šajā direktīvā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi ar Direktīvas 89/391/EEK 17. pantu izveidotā Tehnikas attīstības komiteja,

(*) Komisijas 2000. gada 8. jūnija Direktīva 2000/39/EK, ar ko izveido darba vietā pieļaujamo indikatīvo robežvērtību pirmo sarakstu, lai īstenotu Padomes Direktīvu 98/24/EK par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķīmikāliju izmantošanu darbā (OV L 142, 16.6.2000., 47. lpp.).

(7) OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Attiecībā uz pielikumā norādītajām ķīmiskajām vielām tiek izveidots piektais ES darbavietā pieļaujamās eksponētības orientējošo robežvērtību saraksts.

2. pants

Dalībvalstis pielikumā norādītajām ķīmiskajām vielām nosaka darbavietā pieļaujamās eksponētības valsts robežvērtības, ņemot vērā ES robežvērtības.

3. pants

Direktīvas 2000/39/EK pielikumā no 2021. gada 20. maija svītro atsauci uz kumolu.

4. pants

1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2021. gada 20. maijam pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības.

Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmus minēto noteikumu tekstus un savam paziņojumam pievieno vienu vai vairākus skaidrojošus dokumentus, izmantojot tabulas, kurās norādītas atbildes starp noteikumiem un šo direktīvu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galveno noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

5. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

6. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2019. gada 24. oktobrī

Komisijas vārdā –
Priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER

PIELIKUMS

EK Nr. ⁽¹⁾	CAS Nr. ⁽²⁾	ĶĪMISKĀS VIELAS NOSAUKUMS	ROBEŽVĒRTĪBAS				Piezīme ⁽³⁾
			8 stundas ⁽⁴⁾		Īslaicīga ⁽⁵⁾		
			mg/m ³ ⁽⁶⁾	ppm ⁽⁷⁾	mg/m ³ ⁽⁶⁾	ppm ⁽⁷⁾	
200-539-3	62-53-3	Anilīns ⁽⁸⁾	7,74	2	19,35	5	āda
200-817-4	74-87-3	hlormetāns	42	20	–	–	–
200-875-0	75-50-3	Trimetilmīns	4,9	2	12,5	5	–
202-704-5	98-82-8	2-fenilpropāns (kumols) ⁽⁸⁾	50	10	250	50	āda
203-300-1	105-46-4	sek-butilacetāts	241	50	723	150	–
203-403-1	106-49-0	4-aminoluēns	4,46	1	8,92	2	āda
203-745-1	110-19-0	Izobutilacetāts	241	50	723	150	–
204-633-5	123-51-3	Izoamilspirts	18	5	37	10	–
204-658-1	123-86-4	n-butilacetāts	241	50	723	150	–
233-046-7	10025-87-3	Fosforiltrihlorīds	0,064	0,01	0,13	0,02	–

⁽¹⁾ EK Nr.: Eiropas Kopienas (EK) numurs ir Eiropas Savienības skaitliskais identifikators vielām.

⁽²⁾ CAS Nr.: Informatīvā ķīmijas dienesta reģistra numurs.

⁽³⁾ Piezīme "āda", kas pievienota arodekspozīcijas robežvērtībai norāda uz iespējamu būtisku uzņemšanu caur ādu.

⁽⁴⁾ Izmērītas vai aprēķinātas kā TWA (laikā izsvārta vidējā vērtība) 8 h bāzes laikposmam.

⁽⁵⁾ Īslaicīgas ekspozīcijas robežvērtība (STEL) Robežvērtību nedrīkst pārsniegt. Attiecīgais laikposms ir 15 minūtes, ja nav noteikts citādi.

⁽⁶⁾ Mg/m³: miligrami kubikmetrā gaisa. Gāzveida vai tvaika stāvoklī esošu ķīmisko vielu robežvērtības izsaka 20 °C temperatūrā un 101,3 kPa.

⁽⁷⁾ Ppm: tilpuma miljondaļas gaisā (ml/m³).

⁽⁸⁾ Iedarbības monitoringa laikā jāņem vērā attiecīgās bioloģiskā monitoringa vērtības, ko ieteikusi Zinātniskā komiteja jautājumos par ķīmisku vielu iedarbības robežlīmeņiem darbvietā (SCOEL).